

HAVYAKA

SANDESHA

ಹವ್ಯಕ ಸಂದೇಶ

A Monthly Newsletter of Havyaka Welfare Trust, Estd. 1964

Vol. XXXI No. 9

JULY 2022

Pages 16

Rs. 2/-

Forthcoming event :

ANNUAL GENERAL BODY MEETING

On 28th August, 2022 | 9:30 a.m. onwards

at Havyakara Sabhagraha, Dipti Solitaire, Ghatkopar (W), Mumbai

Let our Life Smile

We think laughter is the by product of humor. While it is true, laughter when connected with humor is short-lived. We want laughter to be a part of our life as in a broader sense it means happiness. The real joy not only manifests as a curve on the face but also reflects as the light of the eyes. Laughter is not just the sound we hear but a cumulative effect of wellbeing.

It is said when you laugh the whole world laughs and when you cry you have to cry alone. Is it true?

We don't want this to be true. We want to relate our dear ones in such a way that they are part of our lives and we may share both our joy and sorrow and also we may be a part of their pain and pleasure.

The principle of universal brotherhood, though very idealistic, is difficult to put into practice. Therefore the concept of neighbourhood has evolved. We always want to be connected by extending our hands to those who are in need and hold someone's hand when we cannot stand firmly on the ground. Our feeling of self is expanded to include our family and friends as it is obvious that it is difficult to connect with strangers.

Friendship generally is evolved by spending time together. However it is interesting to note that we may spend time together with a group of people and yet, we may bond with only a few. It is because we have freedom to choose our friends based on our interest, taste, aptitude etc. When friends are together, we generally find them joking, giggling and laughing. No doubt friendship brings joy.

Domestic bonding is different and also interesting. One may choose one's life partner but one cannot choose his / her parents or children yet they are knit together. Siblings may also differ in their behaviour and in a family one may not always appreciate the qualities of each other. The beauty of the relation amongst the members of the family is that they are accepted and loved for what they are. When we falter we look at our family members to guide and also feel secured that despite our failures we are accepted. Family members may disagree, argue but within themselves there is an assurance and confidence that even during adverse circumstances, they stand by each other. Family is a space where tolerance is cultivated and values are shaped.

Comfort of being together is such that even in silence, we feel connected, committed and happy. A true friend, who stands by us during testing time, is also like an extended family. Many a time we may not laugh aloud but our life smiles.

Amita S Bhagwat

e-mail : amitabhagwat@gmail.com

"Havyaka Sandesha" is a monthly publication by HAVYAKA WELFARE TRUST, Mumbai B-207, Valmiki Apartment, Sundar Nagar, Kalina, Vidyanagari P. O. Mumbai - 400 098 ☎ 2665 2591

Hon. Editor : Smt. Amita S. Bhagwat

Editorial Committee : Smt. Shashikala Hegde
Smt. Tanuja Hegde
Shri Umesh Hegde
Smt. Shailaja Hegde

Publisher : Narayan Akadas R.
Hon. Gen. Secretary

Printed at : M/s. Navin Printers
Mumbai - 400 016.
☎ 2430 8316

Havyaka Welfare Trust (Estd. 1964) : is a charitable organisation dedicated to protect, preserve, promote, propagate & perpetuate art, science, Havyaka culture & traditional values among the members. The Trust runs medical centre at Dombivli at concessional rate and is open to all. DONATIONS TO 'HAVYAKA WELFARE TRUST' QUALIFY FOR TAX DEDUCTION UNDER SECTION 80 (G).

Membership of Havyaka Welfare Trust :

Patron (PT) Rs. 5010/-, Benefactor (BN)Rs.3010/-, Sustaining Life Member (SL) Rs. 2010/-, Life Member (LM) Rs. 510/-, Patron Foreign Member US \$ 150/- Prescribed membership forms duly filled and sent with cash / local cheques for Greater Mumbai and DD for outsiders will be accepted. Cheque & DD shall be drawn in favour of "Havyaka Welfare Trust".

Havyaka Sandesha Advertisement Tariff :

¼ Page B/W Rs. 5000/- annum Rs. 500/- one time.
¼ Page Colour 15,000/- annum Rs. 1500/- one time.
½ Page B/W Rs. 10,000/- annum Rs. 1,000/- one time
½ Page Colour Rs. 30,000/- per annum & 3,000/-one time.
Full Page B/W Rs.15,000/- annum Rs. 2,000/- one time
Full Page Colour Rs. 45,000/- annum & Rs. 5,000/- one time.
Matrimonial Rs. 500/- per Issue
Page Sponsorship Rs. 5000/- per annum

Publication : Authors are requested to send the materials in English / Kannada written or typed on one side of the page directly to Havyaka office addressed to the Editor "Havyaka Sandesha" or by e-mail. Topics published need not necessarily reflect the views of Havyaka Welfare Trust. Authors are solely responsible for Articles published under their name in the Havyaka Sandesha. Right to edit the material and publish rests with the Editorial Committee.

Change of Address : Members are requested to intimate the office in writing or through e-mail with their Membership No.

Managing Committee for the year 2019-2020

President : Shivkumar P. Bhagwat
Vice - President : Sanjay Bhat
Hon. Gen. Secretary : Narayan Akadas
Hon. Jt. Secretary : Umesh Hegde
Hon. Treasurer : A. G. Bhat

Elected Members :

Smt. Tanuja Hegde A. K. Bhat
Smt. Shashikala Hegde R. N. Kameshwar
N. K. Hegde Ramesh Vaidya
Gautam Upadhyia Chidanand Bhagwat

Co-opted Members :

Umesh Maskeri, Shailaja Hegde

(ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಶ್ರಾವಣ

ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು ಬರುವುದು. ಏಕಭುಕ್ತವ್ರತ, ನಕ್ತವ್ರತ, ದೇವತಾಭಿಷೇಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು ಇದು ಪವಿತ್ರ ಮಾಸವೆಂದೆಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಸದ ಸೋಮವಾರ ಶಿವನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಉಪವಾಸವಾಗಲಿ, ನಕ್ತವ್ರತವಾಗಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವುದು; ಮಂಗಳವಾರ ಮಂಗಳಾಗೌರಿ ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆಚರಿಸುವರು; ಗುರುವಾರ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಭಕ್ತರು ಗುರುಚರಿತ್ರ ಪಾರಾಯಣ, ಭಜನೆ, ಪೂಜನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವರು; ಶುಕ್ರವಾರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು; ಶನಿವಾರ ಶನಿಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಶ್ರೀವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನ, ಪೂಜನಗಳು ನಡೆಯುವವು; ರವಿವಾರ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದೂರ್ವಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ನಡಾವಳಿಯು ಕೆಲವುಕಡೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವಾರಗಳಲ್ಲೂ ದೇವತಾರಾಧನೆಯು ನಡೆಯುವುದು. ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ನಾಗಪಂಚಮಿ, ಮಂಗಳಾಗೌರಿ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಶ್ರಾವಣೇ, ನಾರಳೀ ಪೌರ್ಣಿಮಾ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿ, ಪಿಠೋರಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಸವಗಳು.

ನಾಗಪಂಚಮಿ - ಈ ದಿನ ನಾಗ(ಸರ್ಪ)ಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಉಪಹತಿಯು ಆಗಬಾರದೆಂದು ಅವುಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನಲ್ಲದೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ತವರ ಅಂದರೆ ದುರ್ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಗದಷ್ಟು ವ್ರತವೆಂದು ಆಚರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ವ್ರತಚೂಡಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚತುರ್ಥಿ ದಿನ ಏಕಭುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಪಂಚಮಿ ದಿನ ನಕ್ತಭೋಜನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ತಾಮ್ರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಧಾತುವಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯದಾಗಲಿ, ಮಣ್ಣಿನದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅರಿಶಿಣ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಾಗಲಿ ನಾಗವನ್ನು (ಪಂಚ ಫಣವುಳ್ಳದ್ದನ್ನು) ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸುವುದು.

ಈ ಹಬ್ಬವು ದೇಶಪರತ್ವದಿಂದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆರಾಧನೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆದ ನಾಗಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ನಾಗಗಳಿಗಾಗಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ಪ್ರಚಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಉಪ್ಪು ಕೂಡಿಸಿದ (ಬರೇ ಸಪ್ಪೆಗಿನ) ಕಚ್ಚಾಯಗಳ ನೈವೇದ್ಯವೂ, ನಾಗಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಟ್ಟು, ಹಾಲೂ ಕೂಡಿಸಿ ಎರೆಯುವುದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪಡವಲಕಾಯಿಯ ನಮೂನೆಯ ನಾಗಾಕೃತಿಯ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಈ ದಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಅಗಿಯುವದನ್ನಾಗಲಿ ಊಳುವದನ್ನಾಗಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ (ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ) ಕರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಜೋಕಾಲಿ ಆಡುವ ಪ್ರಚಾರವು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುವಾಸಿನೀ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ದಿನ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿಶಿಣ ಕುಂಕುಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಬೈಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಚಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತು ಈ ದಿನವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಕಳೆಯುವರು. ಈ ದಿನ ವಿದ್ಯಾರಂಭಕ್ಕೆ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತವೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ

ಅಕ್ಷರಾರಂಭವನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರಂತೆ. ಋಗ್ವೇದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ದಿನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡುವರು.

ನಾಗಪಂಚಮಿಗೆ ರಾಮುಪಂಚಮಿಯೆಂದು ಕೆಲವು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನರು ಹೇಳುವರಂತೆ. ಇವರು ಈ ದಿನ ರಾಖೇಶ್ವರ ಅಂದರೆ ಸರ್ಪಗಳ ಒಡೆಯನು ಶಿವನೆಂದು ಶಿವನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವರಂತೆ. ಉದೇಪುರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವನಸ್ಪತಿಗಳನ್ನು ತಂದಿಡುವರು. ಇದರಿಂದ ವಿಷ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರ ಭಾವನೆಯಂತೆ. ನಾಗಗಳಿಗೂ ಗರುಡನಿಗೂ ಈ ದಿನ ಯುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನೇಪಾಳದ ಜನರು ತಿಳಿಯುವರು. ಸಂಯುಕ್ತಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಈ ದಿನ ತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರು. ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಳ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ಹಾಲು, ಅನ್ನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸರ್ಪ ಸರ್ಪ ಎಂದು ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಡುವರಂತೆ. ಬಿಹಾರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೀಸವರ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಾವೇ ನಾಗಪತ್ನಿಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಊರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಆಗ್ಗೆ ದೊರೆತ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿ ಉಳಿದರ್ಧದಿಂದ ಮಿತಾಯಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವರಂತೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಢಿಯಿರುವುದು. ಈ ನಾಗಪೂಜೆಯು ಎಂದಿನಿಂದ, ಯಾಕೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂಬದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಯಾಮರ್ಧನ ಮಾಡಿದ ದಿನವು ಇದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಾಗಗಳ ಪೂಜೆಯು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರ ಕಾರಣವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

‘ಬಂಗಾಲಪ್ರಾಂತದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹೊಲವನ್ನು ಊಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಪಗಳ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿ ಅವು ಸತ್ತವು. ಇದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದು ಅವು ರಾತ್ರಿ ಮನೆಯ ಜನರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಡಿದು ಕೊಂದು, ಆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲೇ ಜನಿಸಿ ಎರಡನೇ ಕಡೆಗೆ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಹೋದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಂದು ನಿಸ್ಸಂತಾನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋದವು. ಆದರೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯು ನಾಗಗಳ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಿ ವರವಿತ್ತು ಆ ಕುಟುಂಬವು ಪುನಃ ಜೀವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಈ ದಿನವು ಶ್ರಾವಣ ಶು. ೫ ಯಾಗಿದ್ದು ಅಂದಿನಿಂದ ನಾಗಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪೂಜೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತು’ ಎಂಬದೊಂದು ದಂತ ಕಥೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯ ಮಾತು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ, ಸರ್ಪಗಳಿಂದಾಗುವ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಪೂಜೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವು. ಕೆಲವರು ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಯು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಗುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅಂಜಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಪೂಜೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಂತೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಪಗಳನ್ನು ದೇವರಂತೆ ಪೂಜ್ಯವಾಗಿಣಿಸುವುದರ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಅವುಗಳ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದಿದ್ದು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವುದೆಂದಿದ್ದರ ಮೇಲಿಂದಲೂ, ಬರೇ ಅಂಜಿಕೆಯು ಈ ಪೂಜೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಮೇಘದೂತವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಳಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಕಣ್ಮಣಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಶೈಲಜಾ ಹೆಗಡೆ, ಮುಂಬಯಿ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗ)

ಮೇಘ ಸಂದೇಶ : ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ :

ಬುರುಗನಹಳ್ಳಿ ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ ಅವರ ಮೇಘ ಸಂದೇಶ ಕನ್ನಡಾನುವಾದ ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದದ್ದು. ಒಟ್ಟು 124 ಪದ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇದು ಪೂರ್ವ ಮೇಘ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮೇಘಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು 1989ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಪೀಠಿಕೆಯಿದ್ದು, ಅದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೇಘದೂತ ಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲೋಕೋಕ್ತಿಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ಶಕುನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ದೋಹದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಗಳು, ಅಲಂಕಾರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಪೂರ್ಣವಾದ ವಿವೇಚನೆಯಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶನದ ಪಕ್ಷಿನೋಟವಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಬೇರ, ಯಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ದೇವಯೋನಿಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು, ಯಕ್ಷ ಮೇಘನೊಡನೆ ನಡೆಸುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು, ಆತ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶಗಳ ವಿವರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಯ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ ಅವರ ಮೇಘ ಸಂದೇಶವು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಪದಗಳಿಂದ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವರು ಆದಿಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನ ಪಯಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾದಿಯ |
ಮುನ್ನ ಪೇಳುವೆ ಕೇಳು, ಕಿವಿಗುಡಿ |
ವೆನ್ನ ನುಡಿ ನೀನುಯ್ದುದನು ಬಳಿಕಾಲಿಪೈ ಜಲದ |
ಇನ್ನು ನೀಂ ಬಳಬಳಲೆ ಕುಳಿಕುಳಿ |
ತುನ್ನತದ ಗಿರಿಗಳಲಿ ಪಯಣಿಸು |
ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣಗೆ ನವೆಯ ತೊರೆಗಳ ತಿಳಿಯ ನೀರ್ಮೊಗೆಯೈ ||

ಇಲ್ಲಿ ಆದಿಪ್ರಾಸದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಬಳಲೆ, ಕುಳಿಕುಳಿತು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣಗೆ ಮೊದಲಾದ ಭೇಕಾಲಂಕಾರಗಳ ಬಳಕೆ ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಧಿಸಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ, ಪರಿಪರಿಯ, ಗುಣಗುಣಿದಂ, ಬಗೆಬಗೆಯ, ರಂಗುರಂಗುಡುಗೆ, ನೆನೆನೆನೆಸುತಿಹೆ ಮುಂತಾದ ಪುನರುಕ್ತಿ ಪದಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಪೊತ್ತು, ಪೆತ್ತ, ಪೊಸ, ಪಣ್ಣಳ, ಪೀರ್ವಂದು, ಪೊಗೆ, ಪೊಕ್ಕಳಿನ ಇತ್ಯಾದಿ 'ಪ'ಕಾರಯುಕ್ತ ಪದಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದು ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾರವರ ಹಳಗನ್ನಡ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೀಮಸೇನ ಅವರ ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ,

ಮೇಲಕೇರುತ ಹತ್ತು ಮೊಗದನ |
ತೋಳಿಗದುರಿದ ತಪ್ಪಲಿಹ, ಸುರ |
ಬಾಲೆಯರ ಕನ್ನಡಿಯ, ಕೈಲಾಸಹೆ
ನೀನತಿಥಿ ||

ಶೈಲವದು ಬಿಳಿಕುಮುದ ಶಿಖರದ |
ಸಾಲಿನಿಂ ನಭ ತುಂಬುತೆಸೆವುದು |
ನೀಲಗಳನತಿ ನಗೆಯು ದಿನದಿನ ರಾಶಿಗೊಂಡವೊಲು ||

ನಲ್ಲನಂಕದೊಳಚಲಕೇರಿದ |
ನಲ್ಲೆಯೊಲು ಹರಿಗಂಗದುಗುಲವ |
ನುಳ್ಳಲಕೆಯಂ ಕಂಡರಿಯದಿರಲಾರೆ ಕಾಮಚರ |
ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೊಳಲೆತ್ತು ಮಹಡಿಗ |
ಳಲ್ಲಿ ಕಾಲದಿ ಮಳೆಗರೆವ ಮುಗಿ |
ಲೆಲ್ಲವನು ಸತಿಯಂತೆ ಮುತ್ತಲಿ ಹೆಣೆದ ಮುಂಗುರುಳಂ ||

ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ 'ರಾಶೀಭೂತಃ ಪ್ರತಿದಿನಮಿವ ತ್ವಂಬಕಸ್ಯಾಟ್ಟ ಹಾಸಃ' ಹಾಗೂ 'ಮುಕ್ತಾಜಾಲಗ್ರಥಿತಮಲಕಂ ಕಾಮಿನೀವಾಭವ್ಯಂದಂ' ಎಂಬ ಉತ್ತೇಕ್ಷಾಲಂಕಾರದ ಸಾಲುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, 'ಪ್ರತಿದಿನವೂ ರಾಶಿಯಾಗಿರುವ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅತಿಯಾದ ನಗುವೋ ಎಂಬಂತೆ', 'ಸುಂದರಿಯು ಮುತ್ತಿನ ಸರದಿಂದ ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮುಂಗುರುಳನೆಂಬಂತೆ' ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ,

'ರಿಕ್ತಃ ಸರ್ವೋ ಭವತಿ ಹಿ ಲಘುಃ ಪೂರ್ಣತಾ ಗೌರವಾಯ'
ತಿಳಿಯ ಹಗುರಹನೆಲ್ಲ ಬಡವಂ ತುಂಬೆ ಗುರುವಹನು.
'ಆಪನ್ನಾತಿ ಪ್ರಶಮನಫಲಾಃ ಸಂಪದೋಹ್ಯತ್ತಮಾನಾಂ'
ದುಃಖಾಳಿಯಾರ್ತರ ತೊಡೆವುದುತ್ತಮರೈಸಿರಿಗೆ ಫಲವೈ

ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ ಅಲಂಕಾರಗಳೂ, ಕೆಳಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಉಪಮಾಲಂಕಾರಗಳೂ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

'ಭಕ್ತಿಭೇದೈರಿವ ವಿರಚಿತಾಂ ಭೂತಿಮಂಗೇ ಗಜಸ್ಯ
ರೇವೆಯ ಮೋಡಿಯನು ಗಜದೊಡಲ ಸಿಂಗರಕಿಟ್ಟಿ ಗೆರೆಗಳೊಲು.
'ಬರ್ಹೇಣೇವ ಸ್ಫುರಿತರುಚಿನಾ ಗೋಪವೇಷಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ'
ಹರಿಯ ದೇಹಕೆ ನವಿಲಗರಿಯಿಂ ಸೊಬಗು ಬೆಳೆವಂತೆ.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅನುವಾದಕನಾದ ತನ್ನ ಆಶಯಗಳ ಕುರಿತ ಶರ್ಮಾ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. "ಕವಿ ರಚಿತವಾದ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪಠಿಸುವುದು ವಾಚಕನ ಮನೋಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ಚಿತ್ರಣವೇ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು ಅನುವಾದಕನ ಆಶಯ. ಇದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೇಧಾ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ತನಗಿವೆಯೆಂಬ ಅರಿವಿದ್ದರೂ ಅನುವಾದಕನು ಇಂತಹ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿರುವುದು ತಿಳಿಗೇಡಿತನವೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಆದರೂ ಜರ್ಮನ್ ಕವಿ ಗಯೆಟ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, "ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲನಾಗುವುದೇ ಲೇಸು" ಎಂಬುದೇ

The Essence of Bhagavad-Gita

✍ Shradha Hegde (BE-Engg)

Purushottama Yoga : In the previous chapter, we learnt the effects of Tri-gunas and how we can meet the divine goal of transcending beyond those. Here, Shri Krishna explains the material world in graphical form so that Arjuna can understand it's nature and develop detachment to it. What makes this 15th chapter unique is that although being the shortest of all, it summarizes the features of all the Vedas.

Shri Krishna compares the material world to an imperishable *Ashwattha* (peepal) tree that has its roots upward and branches down. Vedic hymns that help elevate us, are the leaves of this tree. The branches of this tree extend downwards and upwards nourished by Three modes - *Sattva*, *Tamas* and *Rajas*. Twigs are the objects of our senses and roots can be considered as never-ending desires and actions of Human beings. This tree represents our entanglements with the material world. One who knows this tree is the knower of the Vedas. We cannot perceive the real form of the tree as to where it begins or ends. The only way to get rid of this cycle is to cut the tree by weapon of detachment.

He further adds that, He is the source of light for luminous entities like the Sun and the Moon. He represents all the life and resides in every heart. He is the knower of all Vedas and author of Vedanta. He is that Purushottama, the Supreme personality who pervades the perishable and imperishable beings.

Thus, the most confidential part of the Vedic scripture has been disclosed to us by Shree Krishna which enlightens us to attain God.

(To be continued...)

ಈ ಅನುವಾದಕನ ಮನೋಭಾವ” ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾರವರ ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ ಚಿತ್ರಣವೇ ಬರಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಕವಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅರಳು, ನಾಯ್ಕೋಡೆ, ಕಾರುತ, ಬೇಲಿ, ಹೆಂಗಳು, ಪೆಣ್ಣು, ಹೊಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದ ಜನಪದೀಯ ಪದಗಳು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಉಜ್ಜಯಿನಿ ನಗರದ ವರ್ಣನೆಯ ಪದ್ಯ ಲಾಲಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಲಯಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯ ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅಲ್ಲಿನಂಗಡಿ ಬೀದಿರಚನೆಗಿ
 ಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕರತ್ನಗಳು, ಮು|
 ತ್ತುಳ್ಳ ಸರಗಳು ಕೋಟಿ ಲೆಕ್ಕದ ಶಂಖ ಶುಕ್ತಿಗಳು||
 ಚೆಲ್ಲೆ ಹವಳದ ತುಂಡುಗಳು ಹಸಿ|
 ಹುಲ್ಲ ಪಸಿರೊಗರುಗವ ಪಚ್ಚಿಗಿ|
 ಳುಳ್ಳುದಂ ಕಂಡಬುಧಿಗಂಬೊಂದಿಲ್ಲವೆನೆ ತೋರ್ಕುಂ||

ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳ ವಿಭಿನ್ನತೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ ಹಲವು ಪಾಠಾಂತರಗಳೇ ಕಾರಣೀಭೂತವೆನಿಸಿವೆ. ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ ಅವರು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಅನುವಾದಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು,

ತತ್ಸಂದೇಶಂ ಜಲಧರವರೋ ದಿವ್ಯವಾಚಾ ಚಚಕ್ಷೇ|
 ಪ್ರಾಣಾನ್ ತಸ್ಯಾಃ ಜನಹಿತರವೋ ರಕ್ಷಿತುಂ ಯಕ್ಷವಧ್ವಾಃ||
 ಪ್ರಾಪ್ನೋದಂತಂ ಪ್ರಮುದಿತಮನಾಃ ಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಭರ್ತುಃ|
 ಕೇಷಾಂ ನ ಸ್ಯಾದಭಿಮತಫಲಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಹ್ಯುತ್ಸಮೇಷು||

ಮೆರೆವ ಜಲದನು ಯಕ್ಷನರಸಿಯ|
 ಹರಣ ಪೊರೆಯಲು ಜನತೆಗಿಂಪನು|
 ತರುವ ದನಿಯಿಂ ದೈವವಾಣಿಯಲೊರೆದ ವಾರ್ತೆಯನು||
 ತರುಣಿಯಂ ನಿಜಪತಿಯ ಸುದ್ದಿಯು|
 ಬರಲು ಮನದುಬ್ಬಿನಲಿ ಮೆರೆದಳು|
 ದೊರಕದಾರಿಗೆ? ಗುಣಿಗಳಲಿ ಬೇಡುವಗೆ ಮನದೆಣಿಕೆ||
 ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾರ್ತಾಂ ಜಲದ ಕಥಿತಾಂ ತಾಂ ಧನೇಶೋಽಪಿ ಸದ್ಯಃ|
 ಶಾಪಸ್ಯಾಂತಂ ಸದಯ ಹೃದಯಃ ಸನ್ನಿಧಾಯಸ್ತಕೋಪಃ||
 ಸಂಯೋಜ್ಯೇತೌ ವಿಗಳಿತಶುಕೌ ದಂಪತೀ ಹೃಷ್ಯಚೇತೌ|
 ಭೋಗಾನಿಷ್ಟಾನಭಿಮತಸುಖಾನ್ ಪ್ರಾಪಯಾಮಾಸಭೂಯಃ||
 ಧನದೊಡೆಯನುಂ ಜಲದನೊರೆದಾ|
 ಪ್ರಣಯವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳೊಡನೆ ನಿಜ|
 ಮನಕರಗೆ ಮುನಿಸಳಿಸಿ ಶಾಪದ ಕೊನೆಯ ಬಳಿತಂದು||
 ಅಣಗಿದಳಲಿಂದಮಿತಹರ್ಷದ|
 ಮನದೊಳಿರುವಾ ಗಂಡಹೆಂಡಿರ|
 ಗನುಗೊಳಿಸಿದನು ತಮಗೆ ಸುಖಿತಹ ಭೋಗಗಳ ಮತ್ತೆ ||

ಸುಖಾಂತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾಗಗಳೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರೂ, ಇವು ಭಾರತೀಯ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿವೆ. ಇವು ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾರವರ ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯದ ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಉಳಿದ ಅನುವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲವೆನ್ನಲಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೀಮಸೇನ ಶರ್ಮಾ ಅವರ ಕಾವ್ಯವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ ಸುಸಂಬದ್ಧವೂ ಆದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

Watermelon, Majjige Tambali or Suitcase?

✍️ Meghana Divaspati Hegde (MBA)

Knock! Knock! Knock! Tina paused the Marvel movie and opened the door of her room. Her father came in smiling. "There is a family who is interested in your profile. What do you want to do?", he beamed. "Well, in that case I'd like to talk to the boy to see what kind of a person he is." Her father nodded and told her to come out for dinner.

Ever since Tina graduated and came back home from college, her family had started the search for a potential groom in her community. She had started her job in a top reputed company and was earning enough to get a Nita Ambani lifestyle for herself (sincerest apologies for too much exaggeration!). She had an amazing set of friends with whom she went on a number of trips and outings. She was living her life to the fullest.

Graduating from a prestigious university by putting in hard work and facing all odds, gave her the confidence to plan and follow her own itinerary for the journey of her life. As a person, she was the most unfiltered, dedicated and ambitious woman. Like a cherry on the top of a perfect cake, she was also one of the biggest crackheads. Some of her stories and activities got her listeners and onlookers cackling with laughter. But amidst all this, Tina forgot to find a suitable partner for herself. Hence, she conveniently transferred the responsibility to her ever-supportive parents, and was proud of them for their diligent work towards this goal.

Her closest cousin was getting married next month, and Tina was the bridesmaid for her. Her excitement for the same knew no bounds. The wedding was to take place in her native town of Srisa in Darnataka.

Tina and her parents reached Srisa 2 days before the wedding. On the day of the wedding, all of Tina's grandparents had arrived. She went and hugged her Aiji (grandmother in native language). Aiji's eyes were shining and she beamed, "My granddaughter is getting prettier every year. Look at how she's sparkling today!" Tina laughed and sat beside her Aiji. Soon a number of guests arrived. Aiji's friends came and greeted Tina and sat with them. The wedding ceremony started, and the guests started snacking and chatting their while away while blessing the to be married couple. One of Aiji's friends said, "Do you know how Geeta's daughter has been nowadays? Last I remember was that she was given to Rajamane's house in marriage." Aiji replied, "Oho! She was given to Rajamane's house! What a luck! She will lead a rich lifestyle from now on then." Another friend quipped, "It would have been better if they gave her to Halemane. They didn't listen to me. Halemane people might be a little poor but have a rich heart. I have heard that Rajamane family can see no one other than themselves.

They will make her do so much house work." Tina interrupted, "Why do you all keep saying that the daughter was "given" to someone's family in marriage? She's a girl, not a watermelon to be "given" to someone." Aiji laughed and said, "Okay my dearest. She got married to a man who belongs to Rajamane. Now does this sound right?" Tina gave a thumbs up. Her friends started laughing and commented on how adorable Tina is and went on to the next conversation. Kamala said, "Sharmila's daughter has grown up so well. She looks so beautiful. She is so white, thin and tall. They should find a nice groom." Something itched Tina's mind again. "Aunty, Sharmila's daughter is not a noodle." There was a question mark on Kamala's face. Tina explained, "To be white, and thin, Sharmila's daughter is not "majjige tambali" (a thin, white drink made of buttermilk, consumed by natives of Srisa). Kamala and Aiji started laughing out loud. "My precious Tina! You have a very good sense of humour!", guffawed Aiji. Tina laughed nervously at them. Her mother called out her to introduce her to a set of relatives. Tina went and joined her mother to greet them. They all congratulated Tina for doing well in life. One of the ladies asked her about her plans for marriage. The funny thing about attending marriages is that, if you are of marriageable age, all the guests make it their prime mission other than food to get you married. "My sister's son has studied in Germany and is now working at a reputed company there. Are you interested?" Tina replied, "No aunty. I'm here building my life in India. It won't be possible for me to see someone in Germany." To which aunty replied, "Oh my dear, you see, if you go to Germany with your husband, you will lead an amazing lifestyle!" Tina smiled and excused herself. She sighed and met an acquaintance who had recently gotten married. "Hey Rima! How have you been? How is your husband?" Tina shouted. "He's good and I'm doing great!" They hugged each other. "So when are you getting married?", asked Rima. Tina rolled her eyes for hearing this question for a millionth time in a day. She just said "When the Lord wants me to marry". Tina started talking about her job and how she loves Mimbau city. Rima said, "But once you marry, you will have to come to Branglure, since most of the men from our community work here". Tina gave a sigh and replied slowly, "Well Rima, you see, I'm an individual and not a man's suitcase".

The wedding ended on a high note. All the guests were going on the stage to bless the newly wed couple. When Tina's turn came, she told her cousin, "Please don't become a watermelon, majjige tambali or a suitcase. Be a human and live your life!" ○

HAVYAKA WELFARE TRUST, MUMBAI

Annual General Body Meeting & Cultural Programmes

DATE : 28-8-2022, Sunday • TIME : 09.30 a.m. onwards

Venue : Havyakara Sabhagraha, Dipti Solitaire, 4th Floor, M. G. Road & L.B.S. Marg Junction, Opp. Old Post Office, Ghatkopar (W), Mumbai - 400 086.

PROGRAMME SCHEDULE :

Registration and Breakfast	: 09.30 a.m. to 10.00 a.m.
Cooking Competition	: Main ingredient - Beaten Rice (Poha) Sweet and Khara Items
Antakshari Competition	: 10.00 a.m. to 12.30 p.m.
Havyaka Hasya Raja / Rani stand up comedy competition	: 12.30 p.m. to 01.30 p.m.
Lunch Break	: 01.30 p.m. to 2.30 p.m.
Annual General Body Meeting and Prize Distribution	: 02.30 p.m. to 5.30 p.m.

**Antakshari Competition - Kannada and Hindi songs Antakshari.
Rounds and Rules will be explained on the spot
Participants with a group of 4.**

Antakshari will be conducted by - Shri Chandrashekhar Joshi & Smt. Aparna Bhat

**Stand up Comedy Competition - Solo performance (Kannada / Hindi)
Time limit - 7 mins. for each participant.**

Winner will be crowned with Havyaka Hasya Raja / Rani Title

**Cooking Competition - Items should be displayed before 10-00 a. m. at the venue.
Each Competition has attractive prizes.**

Please enroll your name before 15th August, 2022.

CONTACT :

Amita Bhagwat	- 9819324284
Shashikala Hegde	- 9869015917
Tanuja Hegde	- 9869431749
G. V. Hegde	- 9167434626 / 26652591

Shri Shivkumar Bhagwat
President HWT

Shri Narayan Akadas
Secretary HWT

ಮೃಗನಯನಾ

ಡಾ. ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ

(ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜಾಗವನ್ನೇ ಕೊಡದಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ನಿರತರಾಗುವುದರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ನಿರ್ಗುಣ ಸಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನ ನಾಲ್ಕಾರು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಸನ್ ಎನ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕ ಮೇಲೆ ಸನಿಹದ ಪೃಥ್ವಿ ಥೇಟರಿನ ನಂಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆಗಾಗ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ದಟ್ಟ ಹಸಿರಿನ ಪದರು ಪದರಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವಿನ ಸುರಂಗದಿಂದ, ಕೆಂಪು ಕೆಂಪಾಗಿ ಮಿನುಗುವ ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೂವಿನಂತೆ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಅದು ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಥರಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಭಾವಿಕರ ದಿಂಡಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಅಜ್ಜಿ ಯಮುನಾ ಬಾಯಿ, ಅವಳು ಇರುವ ತನಕ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡ ಅರ್ಶಿಯಾ ಮಾಂಶಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೊಂಡೆಯ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಪ್ಪಿಯೂ ಆಯಿ ಚಂದಾತಾಯಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನಿಗೆ ಅಪ್ಪನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ಫೋನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ಫೋನು ಮಾಡಿದಾಗ ದಿಗ್ವಾ 'ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೋತಿ ಬಂದು ಆಗಿದೆ. ಈಗಲ್ಲ ಫಟಾಫಟ್ ಅರ್ಧ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸ್ತಾರಂತೆ. ಇಲ್ಲೇ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ನೀನು ಬರುವ ಗರಜಿಲ್ಲ' ಎಂದ. ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ 'ಬೇಡ ಬಾಬಾ ಇಲ್ಲೇ ಬನ್ನಿ. ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡಿಸಿದರಾಯ್ತು. ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸಮೀಪ ಇವೆ. ನನ್ನ ರೂಮ್‌ಮೇಟ್ಸ್ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ನೋಡಲು ಋಶಿ ಪಡ್ತಾರೆ. ನಾನಾವಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸಮೀಪ ಇದೆ. ನನ್ನ ಗುರುತಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪೃಥ್ವಿ ಕೆಫೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗ್ಗಿರ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ' ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಇನಿತೂ ತಕರಾರು ಮಾಡದೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ. ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನಿಗೂ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಇಸ್ತಿ ಕಾಯಕ ನಡೆಸಿಕೊಂಡೇ ಇರುವ ಅಪ್ಪನ ಕುರಿತು ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದನೇ ಎಂಬ ಮೂಕ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯೂ ಆಯಿತು. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಸುತ್ತಾಡಿಸಬೇಕು. ದಾದರಿನ ಶಿವಾಜಿ ನಾಟ್ಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ 'ಸೌಭದ್ರ' ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ 'ಜುಲೂಸ್' ತೋರಿಸಬೇಕು. ಪೀಕ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿ.ಟಿ. ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕಾ ಮುಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ಇಳಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸಬೇಕು. ಸಿಂಧುದುರ್ಗ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲವಣಿ ಮಟನ್ ಮತ್ತು ಕಾಲಾ ಫೋಡಾದ ಬಾಗದಾದಿ ಇರಾಣಿ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟಿನ ಎದುರಿನ ಬಡೇಮಿಯಾನ ಕಬಾಬ್ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು. ಗೇಟ್‌ವೇದಲ್ಲಿ ಲಾಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಬೇಕು...ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೂಮ್ ಪಾರ್ಟ್‌ರಾದ ದಪ್ಪರಿ ಮತ್ತು ಸಾನೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿದ. ದಪ್ಪರಿ ತಾನು ಒಂದು ವಾರ ನೇವಿನಗರದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಆಪರೇಷನ್ ದಿನ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದ. ಸಾನೆಗೆ ತುಂಬ ಋಶಿ, ಊರ ಕಡೆಯ ಹಿರೀಕರೊಬ್ಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಇರುವ ಒಂದು ಬಾಕ್ಸೆಟ್ಸ್ ದಿವಾನಿನ ಮೇಲೆ ಬಾಬಾ ಮಲಗುವುದು. ಒಬ್ಬರು ಕೆಳಗೆ, ಒಬ್ಬರು ಕಿಚನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು. 'ನನಗೆ ಆ ರೈಲು ಗೀಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಸ್. ಟಿ. ಯಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಎಷ್ಟೇ ಹಟ

ಮಾಡಿದರೂ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕದೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಿಂದ ಉದ್ಯಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಟಿಕೆಟ್ಟನ್ನು ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ದಪ್ಪರಿಯೇ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದವರಂತೆ ಗುಡಿಸಿ ಒರೆಸಿದರು. ಕಿಚನ್ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋ ಸಕ್ಕರೆ, ಚಾಪುಡಿ, ಅವಲಕ್ಕಿ, ಬಿಸ್ಕೀಟು, ಚಿವಡಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟರು. ಸಾನೆಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಹೊಸ ಬೆಡ್‌ಶೀಟು ಚಾದರ ತಂದು ಅದರ ಅಹಿತಕರ ಕೋರಾತನ ಹೋಗುವಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಬಕಾರದ ನೀರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಮುಳುಗಿಸಿಟ್ಟು ಒಗೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಮಡಿಸಿಟ್ಟ. ಬಾಬಾ ಬರುವ ದಿನ ಸಾನೆ 'ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೇಗ ದಾದರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ.

ರೈಲು ನಿಂತು ಅಪಾರ ಸಂದಣಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಚದುರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನಿಗೆ ಅತೀವ ಉದ್ವೇಗವಾಯಿತು. ಇಳಿದಲ್ಲೇ ನಿಂತುಕೊ ಎಂದು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಡಬ್ಬಿಯ ಎದುರಿನ ಜನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಚಲಿಸಿದ. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನ ಗಡಿಯಾರದ ಕೆಳಗೆ ಅಪ್ಪ ರೊಟ್ಟಿಯ ದೊಡ್ಡ ಪೊಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಗಿನೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಆಯಿ ಚಂದಾತಾಯಿ ಬಾಬಾನೊಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಆಕೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾರುವೇಷದ ರುಕುಮಾಯಿ ವಿಶೋಬರಂತೆ ಈ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆಯೇ ತನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಅರೇ ರೊಟ್ಟಿ ಯಾಕೆ ತಂದೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ?' ಎನ್ನುತ್ತ ಆಲಿಂಗಿಸಿದಾಗ ಅಪ್ಪ 'ಮತ್ತೆ ಊರಿಂದ ಬರಿಗೈಲಿ ಬರಲೇನು. ನಿಮಗೇನೂ ತರೂದು ಬೇಡೇನು?' ಎಂದು ದಪ್ಪರಿಯ ಹೆಗಲನ್ನು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ತಟ್ಟಿದ. ದಪ್ಪರಿ ಬ್ಯಾಗನ್ನೂ, ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ರೊಟ್ಟಿ ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮೂವರೂ ಹೊರ ಬಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಮುಂದೆ ಹಿಂದೆ ಚಲಿಸುವ ಮುಂಜಾವಿನ ಪೀಕ್ ಸಮಯದ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನೋಡುತ್ತ ಮೌನ ತಾಳಿದ ದಿಗ್ವಾಗೂ ಚಂದಾ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಲು ಎಂದು ಅನಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರನನ್ನು ಬೆಚ್ಚನೆ ಕೈಗಳ ಹಿಡಿತದ ಮೂಲಕ ತಲುಪುತ್ತಿತ್ತು. ದಾದರ್ ಟಿ.ಟಿ.ಗೆ ಬಂದು ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಫೈಓವರ್ ಮೇಲಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ದಪ್ಪರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೇಳಿ 'ಕಾಕಾ ನಾನಿಲ್ಲೇ ಇಳಿತೇನೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಚರ್ಚ್‌ಗೇಟಿಗೆ ಲೋಕಲ್ ಹಿಡಿತೇನೆ ಆಫೀಸಿಗೆ. ನೀವು ಆರಾಮ್ ತಗೊಳ್ಳಿ ಆಪರೇಷನ್ ದಿನ ಬರ್ತೇನೆ. ಕಾಳಜಿ ತಗೊಳಿ' ಎಂದು ಇಳಿದು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ಅವಸರವಸರದಲ್ಲಿ ಛಾಬಿಲ್‌ದಾಸ್ ಓಣಿಯೆಡೆಗೆ ಇಳಿಸುವ ಪಾವಟಿಗೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ತುಸು ಮುಂದೆ ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಎಡಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತ 'ಬಾಬಾ ಇದೇ, ಶಿವಾಜಿ ನಾಟ್ಯ ಮಂದಿರ. ಎಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳಿಂದ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಆಗಿದ್ದು. ಆಪರೇಷನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಬರೋಣ ನಾಟಕಕ್ಕೆ' ಎಂದ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)
(ಸೌಜನ್ಯ : ಅನಾರಕಲಿಯ ಸೆಪ್ಟಿಪಿನ)

Turning Points in Life

✍ Dr. Narayan Hegde, Pune

Turning points come in everyone's life probably on many occasions. Each turning point is a crucial moment when something happens, that causes a shift from the routine, and which may bring an irrevocable change in life. At that moment, a good decision may lead to a big change in the attitude, lifestyle and work. These turning points are different from the normal phases of career planning, when each person has to take suitable decisions. These phases are beginning of college education to select suitable courses, beginning of a professional career, mid-career changes to select the best opportunities and post-retirement planning of life. The turning points often come unexpectedly and swift action is needed to avail this opportunity. These turning points have transformed very ordinary people into noble leaders and celebrities. We can understand the importance of turning points through some examples.

Siddhartha Gautama was the son of King Shuddhodana of Sakya dynasty in Kapilavastu, born in the year 563 B.C. After his birth, the king had invited eight astrologers to predict the future of his son. One of them confidently said that the prince would renounce the world and become a Buddha, the enlightened. The king was not happy with this prediction. As he wanted Siddhartha to be a great king, the prince was completely kept away from the sad realities of life, by confining him to the palace. Siddhartha was married to a beautiful princess at the age of 16. One day, at the age of 29 years, the prince went out of the palace on a chariot ride. During this journey, for the first time, he met an old man, who narrated the problems of old age. Siddhartha was very sad. As he travelled further, he saw a sick person suffering from pain, with wounds all over his body and the prince was further disturbed. Later, he saw a dead body being taken for cremation and his charioteer explained that old age, painful sufferings and death are normal phenomena which everyone has to experience. Siddhartha was very sad and dejected, but later he saw an ascetic who was peacefully walking. The prince interacted with him and understood the meaning of the life of a saint, who was constantly in search of liberation from suffering and a life of endless cycles of births and deaths. The prince was deeply touched by the ascetic and saw emptiness in the luxuries of the royals. After returning home, Siddhartha remained depressed. The king noticed this change and started worrying. On a full moon night, the king arranged a special performance of beautiful dancing girls for the prince, but the prince had no interest. After midnight, the prince quietly left home, without even meeting his wife and baby boy, renouncing his royal life to become an ascetic. This was the turning point in his life, which transformed the delicate prince into the world famous Gautama Buddha.

Emperor Ashoka, grandson of Chandragupta, the founder of the Mauryan dynasty was crowned as the king of Magadha in the year 272 B.C. and who ruled the kingdom until his death in 232 B.C. As a young prince, Ashoka was a

brilliant commander who was ambitious and aggressive. He had an eye on the neighbouring prosperous and beautiful state of Kalinga. It was after 8 years of his crowning that he fought a tough war with Kalingas for two years. Finally, Ashoka defeated the Kalinga forces, by killing over one lakh soldiers and civilians. Additional 1.5 lakh soldiers were captured and several lakhs of people were adversely affected by this war. When Ashoka personally witnessed the devastation, he was shocked and felt extremely distressed. This was the turning point in the life of this great emperor, who embraced the teachings of Buddhism, and renounced war and violence. He implemented principles of Ahimsa by banning hunting and violent sports and ending the practice of engaging forceful bonded labours. During the next 40 years, he promoted peace and harmony, and sent out missionaries to travel around Asia to spread Buddhism in many countries. This made Ashoka one of the most successful and famous monarchs in Indian history.

Another important turning point was in the life of a youth, Narendranath, who interacted with several well-known personalities to find out the existence of God. Later, he came to Sri. Ramkrishna Paramhansa, who said that he had not only seen God, but could also show him. So, Narendra started frequenting Sri. Ramkrishna and engaged in spiritual journey. Narendra had expressed his desire to remain deeply absorbed in Samadhi, but, Sri Ramakrishna wanted Narendra to accomplish an extraordinary mission to guide mankind who are in search of the ultimate truth. Once, Sri. Ramkrishna told Narendra in anger that he was a narrow-minded person, because instead of growing like a huge banyan tree to shelter thousands of scorched souls, he was thinking of liberation only for himself. During the last days of Sri. Ramakrishna, a group of young men stayed with him. Many of them were deeply engaged in intense spiritual practices, while serving the master, who was critically ill. Narendra was constantly pestering Sri. Ramkrishna to teach him the Nirvikalpa Samadhi, a deep state of meditative absorption. One day after gaining this experience, Narendra came to offer his salutations. Sri. Ramkrishna told him to keep this experience locked, until he completed the Mother's mission. Soon, in August 1886, Sri. Ramkrishna gave up his mortal self and his disciples who were to form the nucleus of the Ramkrishna Order set out as wandering monks and travelled to different parts of India. Narendra, also set out as a wandering monk and reached Gazipur in Uttar Pradesh where he met another great yogi Pavahari Baba. He wanted to take spiritual initiation from Pavahari Baba. The night before the day of initiation, Narendra was lying on a amp-cot when he felt the presence of Sri. Ramkrishna, standing close to him with very sorrowful eyes, as if pleading with him not to go ahead

“ಕುಂಕುಮವಿಡಲು, ಕೈಬಳೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಪತ್ನಿಗೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡಬಹುದು” ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯ ತಲೆಬರಹವೊಂದು ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ವಿವರಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ, ಹಿಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದ ಮಹಿಳೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸದ ಮಡದಿಯಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಗೌಹಾಟಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ತಿಳಿಸಿತ್ತು.

ಅಬ್ಬಾ! ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡಬಹುದಾ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಅಜಾನಕ್ಕಾಗಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಕುಂಕುಮ ಇಲ್ಲದ ಬೋಳುಹಣೆಯ ನನ್ನ ಮುಖದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ಆದ ಕೆಲ ಏನೆಂದರೆ ಕೊರೋನ ಸಂಕಷ್ಟದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇರುವ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಿಂಬಿ ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದ್. ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮಾನುಗಳೇನೋ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಸಾಮಾನುಗಳ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಡಪಾಯಿ ಬಿಂಬಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಿಂಬಿಯಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಹಣೆಯನ್ನು ನನಗೇ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಚ್ಚಲುಮನೆಯ ಗೋಡೆ, ಕನ್ನಡಿಯ ಫ್ರೇಮಿನ ಮೇಲೆಲ್ಲ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನಿಂದ ಪರಿತ್ಯಕ್ತವಾದ ಬಂದಿಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಹಣೆಗೇರಿಸುವ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸಿದ ಹಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಮತ್ತೆ ಅಲಂಕರಿಸಲಾರೆವು ಎಂದು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದವು. ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ ಹುಡಿ ಕುಂಕುಮದ ಮೊರೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಎನಿಸಿತೋ ಏನೋ ಹುಡಿ ಕುಂಕುಮ ಬೇಸಿಗೆಯ ಧಗೆಗೆ ಸುರಿವ ಬೆವರಿನ ಜೊತೆ ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದಂತೆ ಬೆಲ್ಲ, ಕಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕುಂಕುಮವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆ ನನಗೆ ಕರಗತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಯಾಕೋ ಏನೋ ಈ ಗೌಹಾಟಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನಿಂದ ಒಳಗೊಳಗೇ ಸಣ್ಣ ನಡುಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಬರಿದಾದ ಹಣೆ, ನನ್ನವರು ಹಾಗೂ ಈ ತೀರ್ಪು ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ವರ್ತುಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನರು ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಓದಿ, ಬರಿಹಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರ ಮನದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳು ಸುಳಿದಾಡಿದರೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಅಧೀರಳನ್ನಾಗಿಸಿತ್ತು. ಗಡಿಯಾರವು ಅವರು ಬರುವ ಸಮಯ ಆಯ್ತೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಟಪಟನೆ ಆ ಪೇಪರನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚೂರು ಮಾಡಿ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆಸೆದೆ. ಹುಡಿ ಕುಂಕುಮವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹಣೆಗಿರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಓಹ್! ಕರೆಗಂಟೆಯ ಸದ್ದು. ಅವರು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ಕುಂಕುಮ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೆ. ಒಳ ಬರುತ್ತಾ ನನ್ನವರು “ನಿನಗಾಗಿ ಏನೋ ವಿಶೇಷ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸಪ್ಲೆಸ್, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ಪೇಪರನ್ನೇನಾದ್ರೂ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಬಿಡು ಮಾರಾಯ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೇನೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಕಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೇ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕೈಯನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿದೆ. ಕೈಗಳಿಗೆ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ವಸ್ತುವೇನೋ ತಗುಲಿದಂತಾಯ್ತು. ಅದು ಪೇಪರೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಮಾಧಾನ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಬಿಂಬಿಯ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಿಂಬಿಯಲ್ಲದೇ ನಾನು ಪರದಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕಡ ಕೇಳಿ ತಂದರಂತೆ. ಬದುಕಿದೆಯಾ ಬಡ ಜೀವವೇ ಎನ್ನುವ ಉದ್ಗಾರ ನನಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು. ಏನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನವರಿಗೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಎನ್ನುತ್ತ ಕಿರುನಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಹದ ತಯಾರಿಗೆ ಒಳನಡೆದೆ. O

UGRU INDUSTRIES

With Best Compliments from

UGRU INDUSTRIES

Manufacturers of Speciality food products

Industrial Estate, Kumta,
North Kanara District, Karnataka

Plot Q1 & 2, Industrial Estate,
Hegde Road, Kumta, North Kanara District,
Karnataka - 581343, India.
Tel. & Fax : 08386-223-832
E-mail: ugruind@yahoo.co.in

ADVT.

ಲಂಚಗುಳಿತನ-ಯಾರು ಹೊಣೆ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ-ಕೊನೆಯೆಂದು?

ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್, ಮಾಡಗೇರಿ, ಹೊನ್ನಾವರ

ಇಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ದಿಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಎಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದು. ಕಮಿಷನ್, ಕಿಕ್ ಬ್ಯಾಕ್, ಭಕ್ಷೀಸ್, ಹಫ್ತಾ ಅಥವಾ 'ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ' ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ 'ಬೆಲೆ' ಅವತಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದರೂ ಅವೆಲ್ಲ 'ಲಂಚಾವತಾರ'. ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಂತೂ ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದೆಂದರೇನೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ, ಆತಂಕ. ಯಾವ ಟೇಬಲ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಮ್ಮ ಅಡಗಿರಬಹುದೆಂಬ ದಟ್ಟ ಅನುಮಾನ. ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟೇ genuine, ಸರಳ, ಸೀದಾ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಟಿಲವಾಗಿಸಿ ಜನರನ್ನು ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರ ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸದಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಅಲೆದರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ನೆಪವೊಡ್ಡಿ, ತಲೆಚಿಟ್ಟು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ 'ಕೈಬಿಸಿ' ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಮಿತಿ ಎಂಬುದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಮಯ ದೂಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಚೇರಿಗಳ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಕಾಲ ಮಿತಿಯ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವಾವುದೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನಮಗೇ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಲಂಚಗುಳಿತನ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಲೀಸಾಗಿ, ರಾಜಾರೋಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನು ದೋಷಿಯನ್ನಾಗಿಸುವುದು? ಕೊಡುವವರಿದ್ದಂತೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿರಲಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ತಾಳ್ಮೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇರುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಮೊದ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ 'ಭಕ್ಷೀಸ್' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಮುಂದೆ ಅದೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಅದಿಲ್ಲದೇ ಕೆಲಸವೇ ಆಗದು ಎಂಬ ಹಂತ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆಯಂತೂ ಇದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ 'ಹಕ್ಕು' ಎಂಬಂತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಹಣದ ರುಚಿ ಕಂಡವರು ಅದನ್ನೇ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದರೂ ಅದನ್ನೇ ಅಕ್ರಮದಿಂದ ಸಕ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹಬ್ಬದ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚುವವರು ಇಂಥ ಗೈರ್ ಕಾನೂನಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆಯದೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೋ?

ಲಂಚಕೋರರ ದುರಾಸೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ವರದಿಯಾದ ಸುದ್ದಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೋಬ್ಬರಿ 450 ಕೋಟಿ ರೂ. ನಗದು, 40 kg ಬಂಗಾರ, ನೂರಾರು ಕಿಲೋ ಬೆಳ್ಳಿ ಪತ್ತೆಯಾದದ್ದಲ್ಲದೆ, ನೀರಿನ ಪೈಪ್ ಹಾಗೂ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಲ್ಲೂ ನೋಟಿನ ಗಂಟು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಡವೆ ಬೇಡ ಅನಿಸಿತು. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಸಿಗೆಯ ತಲೆದಿಂಬಿನಲ್ಲಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ

ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗಂತ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು ಕೇವಲ ಕೆಲ ದಿನ, ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದರೂ, ಅದು ಸಚಿವರ, ಉನ್ನತ ಆಡಳಿತಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಲೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಬೀಳದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟರಿಗೆ 'ಶ್ರೀ ರಕ್ಷೆ' ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅಂಜದೇ ಅಳುಕದೆ ಈ ಕೆಲಸ ನಿರಂತರ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಅನುಮಾನವಿರದು. ಹಲವಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆ ಮೇಲೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಾಳಿ ನಡೆಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಗದ ಅವರೆಲ್ಲರ ಆದಾಯದ ಮೂಲದ ಸಾವಿರಾರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ತಿ ಕೂಡಿಟ್ಟಿರುವುದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೂ ಆತಂಕದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಜೈಲು ಸೇರಿದ ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೊರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆ ಪಡೆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ. ಈಗಿತ್ತಲಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕೆಲ ಘಟನೆಗಳಂತೂ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸುವಂತಿವೆ. ಕೆಲ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಗಳು ಸದಾ ಕೆಲವೇ ಕೆಲ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಕೈ ಸೇರುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಒಡಂಬಡಿಕೆ' ಇದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಂಬು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಎಲ್ಲ formalities ಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬರತಕ್ಕ 'ಕಮಿಷನ್' ತಲ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಆಳುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು 'ಪರ್ಸಂಟೆಜ್ ಸರಕಾರ' ಎಂದು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಾಲು ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ಇದೊಂದು open secret ಎಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಮಿಲಾಸಾಗಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಗುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕೂ ನಿಜವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕೂ ತಾಳೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಬೀತಾಗುವುದು ನಡೆದ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಳಪೆ ಮಟ್ಟದ್ದೇ. ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೈಪ್ ಅಳವಡಿಕೆ, ಸೇತುವೆ, ಕೆರೆ ಹೂಳೆತ್ತುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆಲ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಏನೂ ಆಗಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಿಲ್ ತಯಾರಾಗಿ, ಮಂಜೂರಾಗಿ ಹಣವೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವಾಲಯ, ಇಲಾಖೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರೊಡನೆ ಹೊಂದಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ, ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ದುಡಿಯದೇ ಮುಂಬರುವ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯವನಾದಾಗ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. 'Need has limit, but not for greed' ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಪಾಹಪಿ.

(14ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ 74, ಅವನ ಮಡದಿ ಲತಾಳಿಗೆ 64 ವಯಸ್ಸು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಂಜೆ ಕಾರವಾರದ ಸಾಗರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಲತಾ ತನ್ನ ಮೃದುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಬದುಕೆಂಬುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೋ ಅಷ್ಟೇ ವಿಸ್ಮಯ ಅಲ್ಲವೇ?”.

“ರೀ ನಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘವಾದ 40 ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಬೈ ಜೀವನದ ಮೆಲುಕು ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ - ಸುಖಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನೆನಪಿಸುವುದು ಅಲ್ಲವೇ, ನಿನ್ನೆ - ಮೊನ್ನೆ ಜರುಗಿದ ಘಟನೆಗಳಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ.” ಆದರೆ ಪಾಂಡುರಂಗ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತ ಲತಾಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. “ಅವನ ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಅಲೆಯುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ತಟಸ್ಥಳಾದಳು. ಏನೇನೋ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋದ ಪಾಂಡುರಂಗನ ಮನಸ್ಸು ಮಾತ್ರ ಆ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು.

1972, ಜೂನ್ 2ನೇ ವಾರದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಿಎ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಮೋಹನನ ಜೊತೆ, MA ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬೈಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ. ಮೋಹನ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ. ಆತನ ವ್ಯಾಸಂಗ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿದ. ಅವನಿಗೆ M.A. ಪದವೀಧರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕೊಂದರಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವೂ ದೊರಕಿತು. ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋದ 5 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನೂ ಖರೀದಿಸಿದ. ಆದರೆ ಪಾಂಡುರಂಗನ ಜೀವನ ಮಾತ್ರ ಹಲವಾರು ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದ ಪಾಲಕರು. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರದ ಕಾರಣ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಂಡುರಂಗನ ತಂದೆ, “ಇನ್ನೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಕಷ್ಟ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ನೌಕರೀ ನೋಡು” ಎಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು.

ತನ್ನ ಜೀವನದ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗ ಸಿಲುಕಿದ. ಆದರೂ ಧೃತಿಗೆಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾಯಾನಗರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, B.A. ಪದವೀಧರನಾದ ತಾನು ಕೈ ಚೆಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ತನ್ನ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಪರೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಸೇರಿದ. ಹಗಲಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಬರುವ ವಯಸ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಬಳ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ, ತಿಂಗಳಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚು, ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯೂ ಕಷ್ಟ ಎಂದರಿತು ವರ್ಷದೊಳಗೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ.

ಮುಂದಿನ ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಖಾಸಗೀ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ Salesman ಆಗಿ ಸೇರಿದ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವೂ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಗುರಿ (Target) ತಲುಪಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಎರಡೂ ಕಂಪನಿಯವರು ಅವನನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಮೋಹನ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ. ಸುರೇಶ ಅಂಕೋಲಾ ಕಾಲೇಜೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದ. ಆನಂದ ಮತ್ತು ವಿರೇನ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬಲು ಕುಗ್ಗಿ ಹೋದ ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ ಜೀವನವೇ ಭಾರ ಎನಿಸತೊಡಗಿತು. ಪಾಪ ಈ ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ ಆ ಪಾಂಡುರಂಗನೇ ಗತಿ ಎಂಬಂತಾಯಿತು.

1978 ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಏಳರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪಾಂಡುರಂಗ ಚೌಪಾಟೀ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಶೂನ್ಯ ಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಅಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಎಂಬಂತೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮೀನುಗಾರರ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಅಂದುಕೊಂಡ. “ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಜೀವನ” ಅವರ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮನದೊಳಗೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಎಂಥ ಸಾಧಕರು.

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎಗೆ ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನ

ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗವು ಕನ್ನಡ ಎಂ. ಎ. (ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ರೆಗ್ಯೂಲರ್) ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ತರಗತಿ-2022-2023ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಿ.ಎ, ಬಿ.ಕಾಂ, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಆಫ್‌ಲೈನ್ ತರಗತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕ ಜುಲೈ 25, 2022 ಎಂದು ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅರ್ಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ 25,000 ರೂಪಾಯಿ ಶಿಷ್ಟವೇತನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಗೆ ಹಾಜರಾತಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಸಕ್ತ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಶಿತ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು Dr. G. N. Upadhyya, Head, Department of Kannada, University of Mumbai, Ranade Bhavan, Vidyanagari, Santacruz (East), Mumbai - 400098 ಅಥವಾ Email : kannadadepartment@gmail.com

ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಜುಲೈ 25ರೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕಛೇರಿ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ- 26543530, 26543469, 26543345 ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. (University Website www.mu.ac.in)

ವಿಳಾಸ :- ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾನಡೆ ಭವನ, ವಿದ್ಯಾನಗರಿ, ಸಾಂತಾಕ್ರೂಜ್ (ಪೂರ್ವ), ಮುಂಬಯಿ - 400 098.

ತಾನು ಹೇಡಿಯಾಗಬಾರದು ಬಾಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣದಂತೆ ಆ ಕ್ಷಣ ಉದಯ ಭಂಡಾರಿ ಅವರ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ದಾದರಿಗೆ ಹೊರಟ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಉದಯ ಭಂಡಾರಿ ಅವರ ಪರಿಚಯವಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಜವಳಿ ಅಂಗಡಿ ದಾದರಿನ 2ನೇ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಬಂದು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಎಂದು ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಅವರು ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು. ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ ಒಂದು ಆಸರೆ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಬರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆತನಿಗೆ ಚಹಾ - ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು “ಬನ್ನಿ, ರೂಂನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡೋಣ” ಎಂದರು. ಭಂಡಾರಿಯವರು ತೋರಿದ ಅನುಕಂಪ ಅವನ ಮನ ಗೆದ್ದಿತ್ತು. ಮನ ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದ. ತನ್ನ ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಾಗ ಉದಯ ಅವರಿಗೆ ಈ ಯುವಕನ ಕನಸೆಲ್ಲ ಕಮರಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಅವನ ವ್ಯಥೆಯ ಕತೆ ಕೇಳಿ ‘ಹತಾಶೆಯ ಮನೋಭಾವ’ ಬೇಡ, ಮುಂದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬನ್ನಿ, ನಾನು ನಂಬಿದ ಭಗವಂತ ನಿಮಗೂ ಒಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದರು.

“ಆ ನಂಬಿಕೆ ಯಾವುದಿರಬಹುದು? ಆ ಭಗವಂತ ಯಾರಿರಬಹುದು?” ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ‘ಮಂಗಳವಾರ’ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು, ಮಿಂದು, ಶುಚಿಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮುಗಿಸಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದವನೇ ಉದಯ ಅವರ ಭೇಟಿಗೆ ದಾದರಿಗೆ ಹೊರಟ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಆಗು - ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ

(12ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಸರಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಲಂಚಗುಳಿತನಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಎಂಬ ಮಾತೂ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೆ ಯಾವ ನೌಕರನ ಸಂಬಳವೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇರದೆ, ಅವನ ಬೇಕು-ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ದುರಾಸೆ, ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಿಡುವ ಚಟ, ಒಮ್ಮೆ ರುಚಿ ಕಂಡವ ಎಂದೂ ಬಿಡಲಾರ. Habits die hard.

ಹಾಗಾದರೆ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಖಂಡಿತಾ ಇದೆ. ಯಾರೇ, ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಲಂಚ ಪಡೆದಿದ್ದು ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕಾರವಾಹಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಿ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿಸಿದರೇನೇ ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಕೇವಲ ಮಾತಿಗಷ್ಟೇ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನುತ್ತ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಂಗತಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲನೇಕರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಜೈಲು ಸೇರಿ ಬೇಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಹೊರ ಬರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಅದ್ದೂರಿ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇವರೇನು ಯುದ್ಧ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರೇನು ಅಥವಾ ಏನೋ ಘನಂದಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅಂತ ಅನಿಸದೆ ಇರದು. ಅಂಥ ರಾಜಕಾರಣಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು

ಸಾವಿರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದವು. ಆತನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಉದಯ ಅವರು “ಬೇಗ ಗಾಡೀ ಹತ್ತಿ, ಸ್ವಲ್ಪನೂ ತಡ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ” ಅಂದರು. 15-20 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾದೇವಿಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಿ ವಿನಾಯಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ತಲುಪಿದರು. ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತನಗೂ ಒಮ್ಮೆ ‘ಜೀವವೇ ಬೇಡ’ ಅನಿಸಿತ್ತು, ಆದರೆ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಇಂದು ಜೀವನ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಒಂದೊಂದು ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯುಳ್ಳ ಬುಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. “ನಿಮಗೇನು ಬೇಕೋ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಭಗವಂತ ಪೂರೈಸುವನು” ಎಂದು ಆತನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿದರು.

ಪಾಂಡುರಂಗ ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಂತು, “ದೇವರೇ ಗೌರವಯುಕ್ತ ಬಾಳನ್ನು ಕರುಣಿಸು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ನಿರಾಳ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಉದಯ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಅವರು “ಗುರೂಜೀ, ನಾಳೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಿ” ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಹೊಸ ಬಾಳು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ B.Ed ಮುಗಿಸಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾದ. ಸರಿಸುಮಾರು 35 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾಗಿ ಮಡದಿಯೊಡನೆ ಹುಟ್ಟೂರು ಸೇರಿದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಸಮಯ. “ರೀ, ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣವೇ” ಎಂದು ಲತಾ ಎಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ, “ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ ಮನುಜ...” ಎಂಬ ದಾಸವಾಣಿಯನ್ನು ಗುನುಗುನುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಂಡುರಂಗ. ○

ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವವರಾರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಎಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವಂತಾದರೇನೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದರೆ ಸಾಲದು. ಉಳಿದವರನ್ನೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರನ್ನಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಮಾರ್ಗ. ಇಂತಹ ಸುಧಾರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುವಂತಾದೀತೆ? ಕಾಲವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕಾರಣ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮತದಾರ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಕೈಚಾಚಿ ಬೇಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾತಿ-ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸುವ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಕೇವಲ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಆರೋಪ ಪ್ರತ್ಯಾರೋಪ ಮಾಡದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಮೂಲ ಹುಡುಕಿ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯುವ ಈ ಮಹಾಮಾರಿ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಹಣ ಆಮಿಷದ ರೂಪ ತಾಳಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದೊಂದು ವಿಷ ವರ್ತುಲ. ಇದರ ತಡೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ, ಅದೆಂದು ಸುಧಾರಿಸುವುದೋ, ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ○

Posted at Mumbai Patrika Channel Stg. Office Mumbai - 400 001 Date of Publication : 1st of every month	REGISTERED NEWSPAPER	Date of Posting : 2nd, 3rd of every month
If undelivered, please return to : HAVYAKA WELFARE TRUST B-207, Valmiki Apts., Near Pharmacy College, Sundar Nagar, Kalina, Vidyanagari P. O., Mumbai - 400 098. ☎ 2665 2591 E-mail : havyakamumbai@hotmail.com Visit : www.havyakamumbai.com	To,	
Published by Narayan Akadas R. for Havyaka Welfare Trust, Mumbai - 400 098. being printed at M/s. Navin Printers, Mumbai - 400 016. Hon. Editor : Smt. Amita S. Bhagwat		

ತಲಕ್, ಮನ್ನಾಡೆ, ಮುಕೇಶ್, ರಫಿ, ಸುಮನ್ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ್, ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಮೊದಲಾದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕ - ಗಾಯಕಿಯರ ಸಂಗೀತ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಕರ್ - ಜೈಕಿಶನ್ ಸಂಗೀತ ನೀಡಿದ ಅನೇಕ ಸುಂದರ ಹಾಡುಗಳ ಒಳಹುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ರ್ಪುಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಂಕರ್ ಜೈಕಿಶನ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಲೇಖಕರು ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಶನವೂ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಭಟ್, ಮೈಸೂರು ಬೆನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

○○○

Contact
CM JOSHI, Director
Mobile : 8879590011
OWNER THE RISING STARS
EVENT MANAGEMENT

Nipro PharmaPackaging India Pvt Ltd